

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1924. évi január hó 27-én.
III. Évfolyam * 2-ik szám.

 Megjelenik havonta kétszer
Cluj—Kolozsváron, Strada
Nic. Filipescu 10. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre - - - - - 75 Lel
Fél évre - - - - - 40 Lel
EGYESSZÁM ÁRA 3 LEI

AZ „ARANYKORSZAK” TARTALMA:

VALLÁS ÉS FILOZÓFIA

<i>Új esztendő</i>	19
<i>A világ megnyerése Krisztus számára</i>	27
<i>A missziók a millenium alatt fognak sikert aratni</i>	28
<i>A tévedés egyik legfőbb forrása</i>	28

TERMÉSZETTUDOMÁNY

<i>Dr. Ábráms és az elektronelmélet</i>	24—27
<i>Kérdések és feleletek</i>	32

NYELVTUDOMÁNY

<i>Egy szó a héber nyelv javára</i>	29
<i>Az Édenben veszendőbe ment nyelv</i>	29

HÁZTARTÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGY

<i>Az élet meghosszabbítása</i>	20
<i>„Az igazság a dohányról”</i>	22
<i>Hogyan rongja meg a vért</i>	22
<i>„ az idegeket</i>	22
<i>„ az agyat</i>	23
<i>„ meg a gyermekeket</i>	23
<i>„ meg a nemzetet</i>	23

MŰVÉSZET ÉS IRODALOM

<i>Az „Új Jeruzsálem” felé (vers)</i>	30
---	----

VILÁGKRÓNIKA

<i>A felekezetek kötelékéből való tömeges kilépések Bécsben</i>	31
<i>Vége lesz a Mammonnak</i>	31
<i>Dráma egy középosztályban</i>	31
<i>Mennyi egy billió?</i>	31
<i>Fagyhullámok</i>	32

Megjelenik minden második vasárnap.
Strada N. Filipescu 10. — Telefon 4-45.

Szerkeszti . . . . . *Faluvégi Dénes*

Előfizetési ára: egy évre . . . . . 75 lei.
fél évre . . . . . 40 lei.
Egyes szám ára . . . . . 3 lei.
Csehszlovákiában egy évre 20 csehekot.

Levelezés és előfizetés e címre küldendő.
Str. N. Filipescu 10. . . . . *Cluj-Kolozsvár*

III. Évfolyam.

1924. Január 27. vasárnap

2. szám.

ÚJ ESZTENDŐ

BEKÖSZÖNTÖTT megint egy új esztendő. Egyesek optimisztikusan néznek elé.

A legtöbben azonban nagyon is pesszimiztikusan ítélik meg a helyzetet, bár mindenkinek forró óhaja volna: ékesítették meg ez esztendő az emberszeretet nemes virágával, hogy bőség legyen ezen a földön s újulnának meg a szívek egy örökké tartó tavaszra. Hogy a kihajtani vágyó szeretet rügyeit ne pusztítaná el az emberi szívek közönyösségének és részvétlenségének fagyos szele, de inkább olvadnának fel abban az oceanmély szeretetben, amely egyedül képes elsimitani az ellentéteket s képes békét és boldogságot hozni ennek az oly sokat szenvedett világnak.

Az óhaj az emberi szívek mélyén meg van, csupán egy hajtóerőre volna szükség, amely megindítsa, életre keltse, mozgásba hozza a szíveket. S úgy gondoljuk, hogy az Isten ízeje volna az a hajtóerő, amely képes volna arra, hogy az emberi szívek lépésről-lépésre, fokra-fokra magasabb és magasabb erkölcsi szintre emeltetnének, kimenekedvén ebből az egyiptomi sötétségből, amely oly nagy, hogy az emberek önző vakságukban könnyelműen taposnak el lábukkal drága értékeket s egymást vadászó módjára üldözik, hogy ezáltal is fokozzák az emberiség amugy is sok szenvedését. Vérfagyasztó gondolat, hogy az emberek „saját rutságukat, mint tajtékot, mint hányják ki“, rágalmazva egymást, egymás becsületét, jóhírnevét orvul megtámadva, amelyről Shakespeare a nagy költő eképp nyilatkozott: „Aki ellopja mérsényemet, az polyvát lop csak; de aki ellopja jóhírnevem, azzal magát ugyan nem szegdagitja, de engemet teljesen szegénységben hagy.“ Mennyire megfélekedett az ember magas hivatásáról. Vagy úgy gondolja, hogy óséhez (?) a majomhoz képest sok haladást tett s van mivel dicsekednie, mert civilizációt teremtett a földön? Műveitől elszegdátva, mely előtt mint önmaga készítet Istene, bálványá előtt balgán leborul,

várja felszabadulását. „Nincs szükség se Krisztusra, se Istenre!“ — kiált fel az önmagával meghasonlott lélek, — „mindenki önmagának a megváltója!“ Nem akarja látni azt, hogy minden lépés, amit az ember „önmegváltása“ érdekében tett, csak még retentőbb szakadékba vezette. Amit ma tudásával felépített, azt holnap már önkezével rombolta le. 6000 éves korszak alatt az emberiség köny- és vértengerben úszott s az emberi tehetetlenség pecsétjét még jobban rá nem nyomta a történelem lapjaira, mint a mostani század civilizált népe, amelynek bár 6000 éves tapasztalata volt háta mögött, amely figyelmeztető póznaként állt előtte, hangos kiáltásban törve ki: Az út, amelyen én jártam, mély szakadékok és örvényekbe vezetett, csonttörést kaptam, halálos betegséget, melyre nem volt a patikában gyógyír, fölkerlek, tehát vigyázz! „Ne bizz emberekben, akiben nincs szabadításra való erő,“ mégis ez intelem mellett egykedvűen haladt el a „föld fáradt vándora“ — mint Goethe mondja s tovarohant a vak éjbe, hiu, önző, nagyravágyó emberek által készített csapdába, verembe... S még mindig ezen az úton halad feltartóztatlanul előre. Az órállók szava a nagy zsivalyban elvész, hiszen kevesen vannak, nincs befolyásuk az emberi társadalomban; olyanok ők, mint a párjavesztett gerlice, amely társát elveszítve úttalan-úttakon keresi azt, hogy föllelje őt, akit az ellenség elrabolt, s fészket összetörte. Ezek a magukra hagyott „bolondjai“ a világnak hiába esdenek párjukért, a hatalmas ragadozó madár, a bűn, foglyul ejtje őket... Hiába emelik fel szavukat magasán, a völgy mélyen alszik, csendjét megtörni nem szabad, mert ha felébred, akkor a felette levő hegyóriásokat remegteti meg, amelyek úgy gondolják, hogy drága érceket rejtenek belséjükben s egyedül ők szolgáltatják a völgy áldását.

Nincs hát remény? Sohasem fognak megéledni a csontok, amelyeket Ezékiel víziójá-

ban látott? Sohasem fognak újraéledni a háboru, nyomor és szenvedés által megtört emberi szívek? A völgy vajjon sohasem fog felébredni, hogy értékeit megmutassa?

Igen, bizony! Az Igazság Napja már kel fel gyógyulással sugaraiban és az áldások völgyébe be fog hatolni, hogy örömet és békét sugározzon e földre. Igen, nem messze

van már az idő, amikor a tévedt ember meg fogja ismerni igazi otthonát a Messiás, Krisztus dicsőséges országlása alatt, amely több mint ellensúlyozni fogja a fájdalom, nyomor és szenvedés rettenetes éjszakáját, melyben oly sokáig leledzett a nyöszörgő világ. A Nap már kel föl, jöjjetek ti fáradtak és gyönyörködjetek áldásthozó sugaraiban

AZ ÉLET MEGHOSSZABBÍTÁSA

A TÁPLÁLÉK, melyet elfogyasztunk, a szokások, melyeket követünk, a levegő, melyet belehelünk, erősen befolyásolják élettartamunkat. Ezer meg ezer ember korábban száll sirba csak azért, mert tüdejükbe nem jut elég friss levegő és testüket nem éri elegendő napfény. És tény, de való, hogy azok az emberek, akik sokat tartózkodnak a napon, azoknak az életmódja nagyon gyakran abban is megnyilvánul, hogy napsugár van a szívében, amely talán a legjobb eddig ismert egészséget erősítő szer.

Kiváló tudósok külön tanulmánytárgyává tették a napfénynek és a friss levegőnek az emberi szervezetre gyakorolt hatását és olyan szabályokat vontak le következtetésképpen, amelyeket minden ember nagyon könnyen betarthat. Igaz, hogy néha nehéz kimenni a napra, azonban semmi ok sem forog fenn arra, hogy minden ember ne éljen jó levegőben, ezért ezek a szabályok inkább arra a levegőre vonatkozólag állítottak fel, melyeket zárt helyiségben szívunk magunkba, mint arra, amely bizonyára bejut a tüdőkbe, hogyha kint vagyunk és a napfényen tartózkodunk.

Használat előtt a lakó- vagy a dolgozószoba összes ablakait nyissuk ki tágasra és sohasem csukjuk be egészen, hogy a szoba mindenkor kapjon friss levegőt. Ahol egy ablaknál több van, nagyon helyes az egyik ablakot nyitva hagyni fent, a másikat pedig lent, hogy így az egyik ablakon bejusson a friss levegő és a másikon pedig az elhasznált kiszoruljon.

Kerüljük a léghuzatot. Hogyha érezzük, hogy a levegő közvetlenül reánk fúj, úgy állítsunk valamit az ablak elé, hogy a léghuzatot felfelé tereljük és sohasem álljunk vagy dolgozzunk télen a nyitott ablak előtt. Hogyha a szoba levegője olyan tiszta, mint a külső levegő és 17-20 fok Celsius meleg, úgy soha vagy csak nehezen hülünk meg.

A lakásban és a műhelyben a lehetőséghez képest ne legyen por és füst. Lehetőleg sok napot kell beengedni. Napfény és friss le-

vegő megöli a betegségek csiráit és egészségesen tartja az embert. Mély lélekzettel kell venni az orron át és sohasé kíséreljük meg a lélekzést szabályozni, ezt a természetre kell bízni, azonban nem helytelen dolog, ha egy kis ideig megállunk a nyitott ablaknál és néhányat lassan és mélyen lélekzünk, teljesen megtöltve a tüdőt friss levegővel.

Azok az emberek, akiknek nincs módjukban a szabadban dolgozni vagy játszani vagy nem kaphatnak friss levegőt dolgozószobájukba, azoknak éjjel kell ezt pótolni. Mivel helyes, hogyha időnk egy harmadát szét az ágyban töltjük, jól tesszük, hogy mindig nyitott ablak mellett aluszunk.

A régi balhit, hogy az éjszakai levegő gazdag, már régen meg van cáfolva. Az éjszakai levegő épp oly jó, mint a nappali és hogyha egész éjszaka szívjuk magunkba frissen, úgy reggel sokkal pihentebbeknek fogjuk magunkat érezni és munkaképességünk is nagyobb lesz.

Természetesen nagyon jó dolog kün aludni, amikor csak lehetséges, föltéve hogyha van elegendő ruha hozzá, hogy a levegő hirtelen lehülése esetén betakarózhassunk.

Akik rossz levegőjű, kormos, füstös nyedekben kénytelenek dolgozni, jól tesszük, ha minden reggel gyalog mennek munkába és pihenő idejükben a szabad levegőn játszanak.

Az iskolás gyermekek, ha sokat tartózkodnak a friss levegőn, könnyen tanulnak és nem betegszenek meg könnyen.

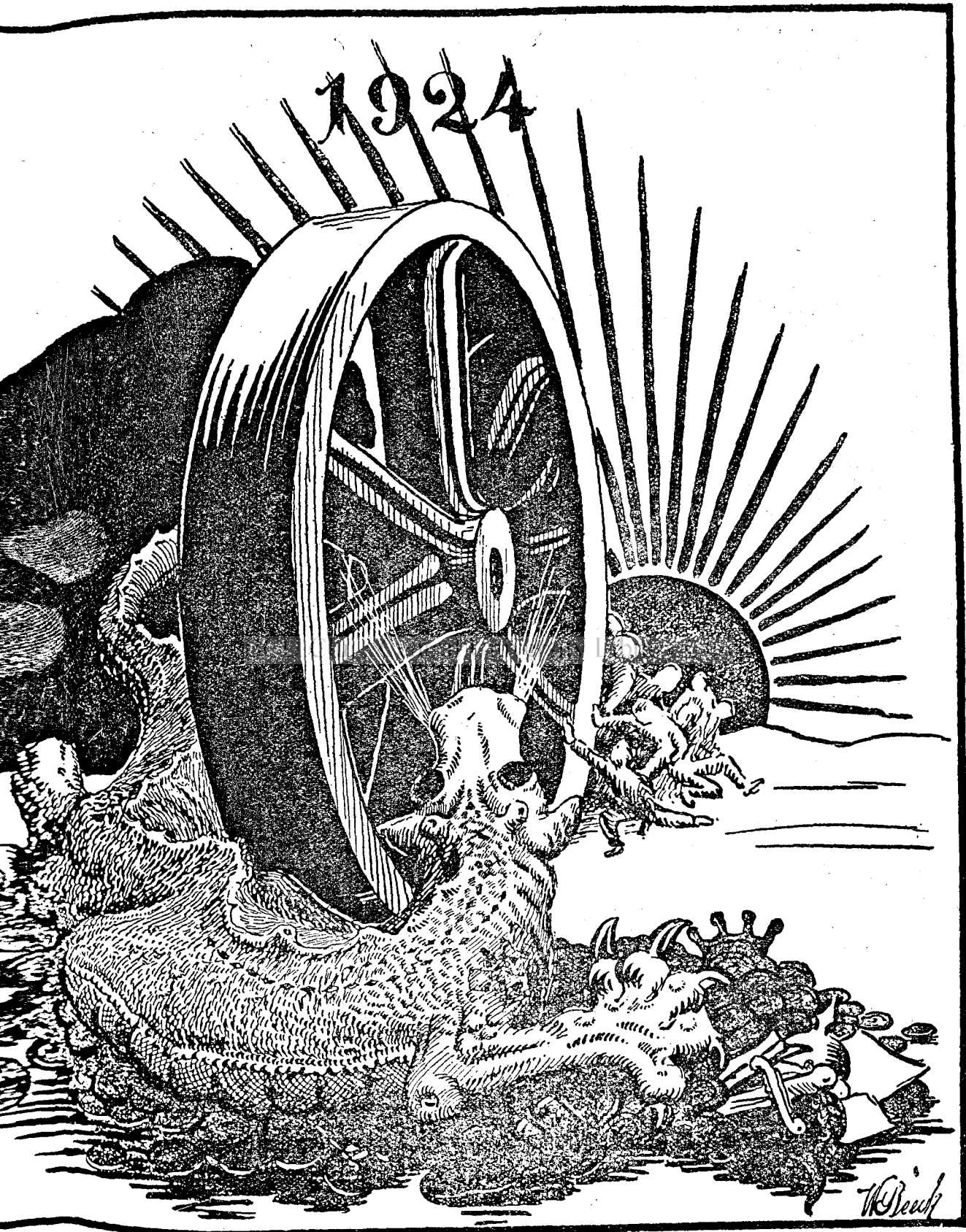
A levegő és a napfény előnyeit csak úgy használhatjuk ki, hogyha megfelelően öltözködünk. A bőr tisztán tartandó és melegen és érje levegő.

Könnyen szellőztethető ruhában járjunk azaz olyan ruhába, melyen keresztül a levegő átfújhat. A kalap ne szorítsa a fejbőrt mert különben visszatartja a vért a fejbőrtől, ennek következménye a megkopaszodás. Ne viseljünk szűk cipőt és magas sarkot.

ÉLETBÖLCSESSÉG

Szeresd az igazságot és gyűlöld a hamisságot.

ARANYKORSZAK

CSAK BÁTTRAN ELŐRE!

...TETT A SZABADULÁS; AZ 1924. ÉV ELVEZET MINKET AZ ARANYKORSZAK BEJÁRATÁHOZ

„AZ IGAZSÁG A DOHÁNYRÓL“

E CIM alatt egy 138 oldalra terjedő könyv jelent meg New-Yorkban, mely hajmeresztő tényeket tartalmaz a dohányzást illetően. E tények egy része rejtve maradt a közönség előtt, mert sok orvos is dohányos, és mert vannak emberek, akiknek a szervezete olyan erős, hogy a legártalmasabb dolgot is kibírja. Mellesleg jegyzendő meg, hogy nagy különbség van a füstnek a száj- és orr-üregein keresztül való átbocsátása által okozott ártalom és azon ártalom között, mely a füstnek a tüdőre való leszívása által éri a szervezetet.

Egy könyvben, amelyet orvosok és gyógyszerészek használnak és amely a különböző orvosságoknak az emberi szervezetre gyakorolt hatását tárgyalja, ez olvasható:

„A komoly megbetegedések, melyeket a dohány kigőzölgése és a sértetlen bőrbe való bejutása okoz, számtalanok és a végzetes kimenetelű dohánymérgezés nagyon gyakori; ilyen esetek egy része annak tulajdonítható, hogy a dohányt szándékosan vagy véletlenül lenyelik, más része annak, hogy orvosszerűen használják hánytatóul, ismét más része pedig annak, hogy a bőrkiütések ellen használják. A nikotin, mint mérgező és mérgező hatására a ciánkálihoz áll a legközelebb.“

A nikotinnak a ciánkálival való összehasonlítása nagyon találó. Egy csepp ciánkáli rátéve a nyelvre, ugy megöli az embert, mint a villám. Egy csepp nikotin rácspegetve a tengeri nyúl sértetlen bőrére, ennek halálát okozza. Bőr alá fecskendezve egyetlen cigarettának a nikotinja elegendő arra, hogy egy nemdohányzó embernek a halálát okozza. Az elégett dohánynál a nikotin 70 százaléka piridinná és kollidinná változik, a fennmaradó harminc százalékat belehelik. A piridin olyan erős mérgező, hogy ezzel szokták a szeszt denaturálni, élvezhetetlenné tenni, vagyis arra használják, hogy a halálos mérget, a szeszt alkalmatlanná tegyék az ivásra.

HOGYAN RONTJA MEG A VÉRT

A dohány elégésének egy másik terméke, a szénmonoxid. Dr. D. H. Kress e mérgezők a vérre való hatásáról azt mondja, hogy épp oly halálos, mint a nikotin; mivel ez a mérgező benne van a mocsárgázban és a világító-gázban. Dr. Kress kimutatja, hogy a dohányos emberek lassu öngyilkosságot követnek el, akár tudják, akár nem. A szénmonoxidról ezeket írja:

„Sok öngyilkosság ennek a mérgezők tulajdonítható. Gyakran lehet olvasni a gázcsap kinyitásáraól éjnek idején lefekvés előtt. A halál ez esetben a szénmonoxidval való megfojtásból következik be. A vér természetesen minden mérget felszív, amely belé-

legzés folytán kerül bele. Szerencsére a levegőből felvett gázok nagy részét a vér épp oly állapotban adja vissza, mint amilyen állapotban azokat felvette. A szénmonoxiddal egészen másképpen áll a dolog. Ez bejut a hemoglobinba vagy a vörös vérsejtek festőanyagába. A vér mohón felveszi, de nem tudja eltávolítani. Ezért felhalmozódik és végeredményben elpusztítja a vérsejteket és alkalmatlanná teszi a vért arra, hogy oxigént juttasson a szöveteknek.“

De ez nem az egyetlen módja a vér megromlásának a dohányzás által. A hely, ahova a vér megy, hogy megtisztuljon az elhasznált anyagoktól, a tüdő. Ez szívja be a levegőt, azonban, ha a levegővel a füstöt is beleheljük, a tisztulási folyamat ezzel meg van gátolva. Jay Seaver egyetemi tanár azt írja, hogy a szenvedélyes dohányzók tüdejének a működése teliesen le van gyengülve.

De a dohányzás még egy harmadik módon is rontja a vért. A szív annyira legyengül, hogy nem tudja az éltető folyadék friss utánpótlásából ellátni a test minden egyes részét, úgy, ahogy kellene. Mivel a szervezet tele van elhasznált sejtekkel, melyet a legyengült vér el nem távolíthat, a szív szivattyu munkája automatikusan megnehezül, hogy ezt a tisztítást elvégezze, míg aztán elgyengül és hevesen dobogni kezd; végül azután bekövetkezik a dohányosoknál szokásos szívbaj.

HOGYAN RONTJA AZ IDEGEKET

A nikotin mindenekelőtt meglágyítja a szív működést és fokozza a vérnyomást; azután csökken a vérnyomás és a szív működés meggyorsul. A nikotin az agyra kábítólag és nyomasztólag hat. Már pedig az agy az idegrendszer központja; és hogyha valami baj támadja meg, úgy az egész idegrendszerben zavar áll be.

Sokan vannak, akik azt mondják, hogy idegeiket csillapítandó, dohányoznak. Igaz, hogy a dohány eleinte csillapítja az idegeket, azonban a többi kábítószerhez hasonlóan egyre többet kell belőle „élvezni“, hogy csillapítólag hasson, míg végre aztán az áldozat rabjává lesz egy szenvedélynek.

Sőt mi több, néha a dohány csillapítja még az idegeket egy bizonyos fokig, azonban, hogyha a dohányos ember egy szivarral vagy cigarettával többet szív el és átlépi ezt a fokot, az idegek az ellenkező irányba csapnak át és a dohányos erős italban keresi a mérséklést. A dohányzás eszményien egyenesen az utat az iszákosság felé. A két szokás természetesen együtt jár. Aki iszik és dohányzik, az nehezen tud lemondani az ivásról, hogyha előbb a dohányzással fel nem hagy.

Egy másik mérgező, melyet a dohányzás ki-

termel, a furfurol. A furfurol az, amely a cigarettázásnál a szokásos vonaglásszerű reszketést okozza és még a tapasztalatlan szemnek is elárulja az illető idegrendszerének az állhatatlanságát. Egy cigaretta elszívásával annyi furfurol keletkezik, mint amennyi egy deciliter pálinkában van és a furfurol az, amely a pálinkát veszedelmes itallá teszi. A pálinka és a cigaretta atyafiságban vannak egymással.

A világháború alatt sok fiatalember, aki sohasem szagolt dohányt, a katonaságnál szenvedélyes dohányos lett. Egyesek pedig rabjaivá lettek a legborzalmasabb idegromboló szokásnak, amelyet emberi lény elsajátíthat és amelynek leküzdéséhez óriási lelki és erkölcsi erő szükséges.

HOGYAN RONTJA AZ AGYAT

A dohány tompítja az emlékezőtehetséget és zavarja az eszmetársítást. Az utolsó ötven év alatt a megátalkodott dohányosok közül egyetlenegy sem nyert jutalmat a Harvard-egyetemen. Dr. George L. Mailard, a new-yorki Columbia egyetemi tanára azt találta, hogy a bukások arányszáma 4 nem dohányosra 10 dohányosra.

De hogy vagyunk azokkal a kiváló emberekkel, akik azt mondják, hogy a gondolataik jobban jönnek dohányzás közben? A felelet kézenfekvő. Ugyanugy vannak, mint mások, akik valami mérget megszoktak, akiknek szintén nem jönnek a gondolataik, hogyha nem hódolnak a szenvedélyüknek. Ezek a kiváló emberek épp oly kiválók volnának mindenkor, hogyha nem is dohányoznának, amily kiválók most, amikor dohányoznak.

A cigaretta lerontja az agyműködés pontosságát a gondolat és a munka tekintetében egyaránt, valamint a gondolkodási és a munkakedvet is lerontja. Sok bíró állítása szerint, a rablógyilkosok, útonállóok, más büntetettek és a hivatásos prostituáltak mind szenvedélyes dohányosok.

A könyvben öt speciálista orvos azt állítja, hogy a dohányzás örültséget is okoz. Dr. Bancroft, egy elmegyógyintézet orvosa azt mondja, hogy több olyan örültségi esetet ismert, amelynek oka minden kétséget kizáróan a dohányzás volt minden más komplikáló ok kizárásával. Dr. Woodward, egy másik elmegyógyintézet orvosa ugyanezt mondja.

Dr. Forbes Winslow, egy angol vezető ideg-
orvos azt mondja, hogy az örültség igazi oka a civilizáció bűneiben és nem a bajaiban keresendő. Az elmebajok három főoka közül az első helyen áll az ivás, második helyen a cigarettázás és harmadik helyen az átöröklés.

A New-York World című ujság tanulmányozás tárgyává tette ezt a dolgot és statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy 11 eset kö-

zül 9-ben, amikor a tulságos iszákosság idézte elő az elmebajt, az állapot elsősleges oka a dohányzás volt. Dr. Winslow ezt teljesen jóváhagyja és azt az érdekes megjegyzést teszi, hogy a degenerálás sok esete, amelyet azelőtt az ivásnak tulajdonítottak, az alkoholnak és a dohánynak tulajdonítandó.

HOGYAN RONTJA MEG A GYERMEKEKET

Ceisme francia orvos megvizsgálta harmincnyolc 9—15 éves korban lévő fiút, akik cigarettáztak. Huszonkettőnél vérkeringési zavarokat és ideges szívdobogást állapított meg; tizenháromnál rendellenes érverés volt megfigyelhető, nyolc vérszegény volt; négynek sebes volt a szája, egy tüdőbeteg volt, többen orrvérzésben, álmatlanságban szenvedtek — mindez a dohányzásnak volt a következménye. A dohány megakasztja a gyermekek testi és szellemi fejlődését.

Egy darabka dohány egy olyan gyermek nyelvére téve, aki még sohasem dohányzott, hányást, szédülést, vérkeringési és szív működési zavarokat okoz. Az állatok között az ember az egyetlen ostoba teremtmény, aki másodízben barátkozik meg idegen mérges nővénnel.

Edison, a kiváló elektrotechnikus, nem alkalmaz szenvedélyes dohányost, mivel azt mondja, hogy az akrobin, amely egy másik mérge, amely a dohányzáskor keletkezik, nagyon károsan hat az idegközpontokra és az agy degenerálását idézi elő, amely fiuknál igen gyors lefolyású. Mint a legtöbb kábítószernél ez a degenerálás állandó.

Gemmil chikagói gyermekbíró azt mondja, hogy minden fiú kivétel nélkül, aki előtte megjelent és aki elvesztette a szégyenérzetét, mind cigarettabarát volt. A bírónak a dohányzó fiukról igen rossz véleményük van. Azt mondiák róluk, hogy gondolkodásuk a tulajdoniogról, az igazmondás értékéről, gyakran pedig az illendőségről is, nagyon ferde, hogy haimosak a hazugságra, lopásra és az iszákosságra, hogy útonállókká lesznek és hogy ma minden fiatalabb hűnös, aki a villamos-székre megy, cigarettával a szájában teszi meg az utolsó útát.

1900 április 1-én a japán kormány megtiltotta a dohányfélék eladását a 20 éven alóliaknak azzal az indokolással, hogy a dohány az ópiumhoz hasonlóan kábító mérget tartalmaz, amely megtámadja az idegrendszert és gveníti a gyermekek szellemi erejét, ami halálos csapást mérhet a nemzet életképességére. (Hát itt nálunk Romániában mikor léptetnek életbe ilyen törvényt?)

HOGYAN RONTJA MEG AZ EMBERT

Dr. Georges Fischer és dr. Elmer Berry kísérletet tettek több 21-25 éves labdajátzóval. Először minden ember tizet dobott célba.

és az eredményt feljegyezték, fél órai pihe-
nés után ismét tizet dobtak és a találás tiz
percenttel növekedett. Azután elszívott egy
szivart és újabb félórát pihent; ekkor a pon-
tosság már 12 százalékkal fogyott. Azután
két szivart szivott és egy óráig pihent, mire
az eredeti pontosság tizennégy és fél száza-
lékkal lett kisebb. Ime, mit tesz a szivar.

Dr. Frederich Pack, egy másik az atlétika-
kával foglalkozó orvos, egy atlétikai ver-
senyben résztvevő kétszázötven embernek a tel-
jesítményét jegyezte fel és azt találta, hogy
a nemdohányosok harminckét százalékkal
multák felül a dohányosokat. Más szavakkal:
az átlagember, aki dohányzik, csak kéthar-
madrészre annak az embernek, ami volna,
hogya nem dohányozna.

A dohányzás keménnyé teszi az ereket. Az
alsóbbrendű állatoknál, ha a füstnek van-
nak kitéve az erek, igen gyorsan keménye-
lnek meg. Az ember szívósabb állat. Mivel a
Teremtő arra szánta, hogy örökké éljen, na-
gyobb erőfeszítésébe kerül, hogy önmagát
elpusztítsa, de idővel ez mégis sikerül neki.

A dohányzás következtében a szövetek el-
vesztik rugalmasságukat, gutaütést, a szív
degenerálását, a látóképeség gyengülését és
egyes esetekben teljes vaktságot is okoz. Az
ajkrák, a nyelv- és torokrák a legtöbb eset-
ben a pipázás következménye.

Ma már sok vállalat van Amerikában,
amely dohányos embert nem alkalmaz a
szolgálatában.

HOGYAN RONTJA MEG A NEMZETET

A statisztika bizonyítja, hogy a dohány-
zás szenvedélyének hódoló nők kevesebbet
szülnek a nemdohányosoknál és a dohányos

anyák gyermekeinek az egészsége sokkal
ingatagabb, szoptatós gyermekek az anya-
tejjel szívják magukba a nikotint.

Dr. H. Kress mondja:

„A cigarettázás előidézi a mirigyek de-
generálását és természetesen az ivarmirigyek
is degenerálnak a test többi mirigyeivel. A
dohányzás termékei, amelyek megölik az
ezeknek kitett rovarokat, arra a rendkívüli
kényes sejtre is nagyon ártalmasak, amely-
ből a gyermek kifejlődik. Azokban az or-
szágokban, ahol a nők dohányzása általá-
nossá lett, a szülések száma rohamosan meg-
fogyatkozott.“

A dohányosok által okozott tüzkárok éven-
ként igen jelentékenyek. Emellett a dohán-
yosok igen sok ártatlan embert halálra
égetnek. Még hozzá a dohányos ember olyan
szagot áraszt, amely sok embert, különösen
finomult izlésűt undorral tölt el. A kő- és
márványfaragók után a legtöbb tudóbajos
a dohánymunkások között van. A dohánynya
költött összegek nagyobbak, mint a közok-
tatásra fordított összegek.

A dohányzás eredete az Északamerikában
élt vademberek vallási ceremóniájában ta-
lálható meg, amely az ördöggel van össze-
függésben. A vadak abban a hitben égették
el a dohánnyt, hogy a füst kiengeszteli majja
haragos és bosszuálló isteneiket. Az orvosok,
akik közvetlenül érintkeztek a démon-
okkal és ezek befolyása alatt állottak, vol-
tak az első dohányosok. Ez a szokás nyomán
követhető egyenesen az ördögig. Ez egy rész
az ő birodalmának. A Messiás országában
nem lesz dohányzás, legfeljebb a féregirtásra
fogják használni. E célra állítólag nagyon jó
G. A.

DR. ÁBRÁMS ÉS AZ ELEKTRONELMÉLET

Irta: W. T. H.

AZ anyag elektronszerkezetéről és az
atom elektronrezgéséről vagy hullám-
zásáról szóló következő fejtegetésnek
célja felkelteni a laikusnak a figyelmét a
tudományos problémák iránt. Ezen okból a
tárgyat lehetőleg könnyű, érthető nyelven
és érthető formában adjuk elő.

Valóban sajnálatos, hogy könnyen ért-
hető, akadémiaileg nem képzett emberek ál-
tal is élvezhető tudományos munkák fehé-
rhólló számba mennek. A laikus emberek is
nagyobb világosság után vágyanak. A „nép
gyermeke“ is szeretne behatolni a világmin-
denség titkaiba és minden tudományos fel-
fedezés, ha egyszerű, népies nyelven lesz elő-
adva, lelkes fogadtatásra talál. A tudósok-
nak, akik megszokták, hogy tudományosan
gondolkozzanak és irjanak, azonban ne-
hezükre esik a laikus szempontjából — te-
hát népiesen írni és egy tudományos kér-
dést oly módon tárgyalni, hogy az átlag-
ember is megérthesse a fejtegetést.

Ezen értekezés célja: a nép egyszerű gyer-
mekével megismertetni a fizika egyik leg-
utóbbi találmányát, különös vonatkozásban
az élő szervezettel és a pathológiával. Dr. Al-
bert Ábráms Sanfranciskóból valószínűsítő
ezen a téren, olyan nagy horderejű fel-
fedezéseket tett, hogy ezeket feltétlenül hoz-
záférhetőkké kell tennie a széles néprete-
geknek. Dr. Ábráms kutatásainak és kísér-
leteinek a leírása után a folytatásokban meg-
találja az olvasó az új elektronelmélet köny-
ven érthető magyarázatát. Az atomelmélet
és kémia legutolsó 20 évi irodalmának ez az
egyetlen népszerű összefoglalása. Minden
felfedezés e téren könnyen és röviden meg-
van magyarázva.

AZ ELEKTRONELMÉLET KAPCSOLATBAN A BETEGSÉGGEL ÉS A DIAGNÓZISSAL

Az újabb tudomány az anyag elektron-
szerkezetéről majdnem minden tudomány-
terén a fogalmak teljes felforgatásához ve-

zetett. Még a gyakorlati gyógyászat nagy és termékeny területe sem kivétel. Ezért nem csuda, hogy különösen az amerikai sajtó behatóan foglalkozik dr. Ábráms új elméletével és annak a diagnózisnál való alkalmazásával. Egyesek a leghíresebb tudósként díszítik, mások pedig, akik a régi iskolához tartoznak, azt állítják, hogy okos spekuláns, aki csak azt fedezte fel, hogy a nagy reklám a legjobb eszköz ilyenfajta üzletnél.

De vajjon nem ez a sors érte-e a minden idők minden felfedezőit, akik kénytelenek voltak beletörődni abba, hogy találmányaikat a leghevesebb támadások érték és a legnagyobb ellenállással találkoztak? A nagy kutatók Kopernikus, Galilei, Kepler és Newton a reakció, az előítélet, a baba és a tudatlanság legyőzhetetlen hatalmaival ügyszólván tehetetlenül állottak szemben, míg végre a tények logikája és az igazság felismerése útát tört magának és az eleinte értelmetlent és megfoghatatlant felismerték és megértették.

Most az egészség az ember egyik legnagyobb java és dr. Ábráms azt hiszi, hogy természettudományi téren valóságos felfedezést tett, úgy teljes joga van arra, hogy ez alaposan megvizsgáltassék. Ezért előbb rövid magyarázatát adjuk dr. Ábráms elméletének és csak azután vizsgáljuk meg tüzetesebben ennek alapját, az elektronelméletet.

Dr. Ábráms ma körülbelül 60 éves, 19 éves korában iratkozott be a heidelbergi egyetemre. Később néhány félévet Londonban, Párisban és Bécsben hallgatott. Mindjárt hazájába való visszatérése után Nyugatamerika orvosi köreiből tekintély számba ment. Már 26 éves korában elnöke lett a kaliforniai orvosi egyesületnek és tanára a Stanford-egyetem orvosi karának Zelandban. Harminc éves korában elnöke lett az Emanuel Poliklinikának. Erre az időre esnek az ő különféle orvosi felfedezése és ekkor irt több könyvet a betegségről és a diagnózisról. Azonban utolsó találmánya oly átfogó természetű volt, hogy azt, amint azt maga mondotta, hosszabb ideig attól való féltésben, hogy meg nem hallgatják, még saját kortársai előtt is elhallgatta. Ezt az időszakt azonban alaposan kihasználta folytonos kísérletezésekre és az általa felépített rendszer megállapítására. Ezer meg ezerféle módon kipróbálta, hogy elméletét erős bizonyítási alappal fektesse. Mikor ez az alap meg volt, akkor nem habozott többé és az orvosi világ elé lépett. És egyidejűleg bekövetkezett elméletének az ismertetése a sajtó útján.

Az állományai nagyon is hamar beigazolódtak. Az orvosok nyomban átközték alá helyezték ezt a felfedezést és elítélték annak szerzőjét, emelkül, hogy a sok bizonyítékot még csak a legkisebb figyelemre is méltatták volna. Az orvosi társaság közlönye egész nyíltan

kigunyolta az új gyógymódot, amennyiben Ábráms dr.-t a „kenőcsök királyának“ nevezte el. Nehány orvos azonban félretette az előítéletet és beható vizsgálat alá vette dr. Ábráms elméleteit. Az ő fáradozásuknak köszönhető, hogy dr. Ábráms felfedezéseit a század legnagyobb vimányának nyilvánították. Hogyha az új gyógymód a népnél meghonosodik, akkor az orvosok és gyógyszerészek erős tehermentesítése következik majd be és remélhető, hogy ők ezt a tehermentesítést az emberiség java kedvéért örömmel tudomásul fogják venni.

Dr. Ábráms az ő gyógymódiát és kezelését „E. R. A.“ módszerként jelzi; az E. R. A. betűk az „Electronic Reactions of Ábráms“ (Ábráms-féle elektronikus reakciók) kezdőbetűi. Az anyag elektronszerkezete annak radioaktív tulajdonságaival arra a gondolatra vezette dr. Ábráms-ot, hogy a betegség alapos leküzdése céljából a sejtszöveten túl az atomok elektron felépítésébe kellene beleszólni. Egész magától értetődő valaminek tartotta, hogy a betegségek zavart idéznek elő a betegség által megtámadott elektronok rotációjában és hogy mindaddig, amíg ezek a villamos rezgések nem a normális módon mennek végbe, a szervezet nem jöhet rendbe. Mindez nagyon logikusan hangzik, azonban felmerül a nagy probléma: hogy lehet ezt a zavart az elektronok forgásában megszüntetni? Kézen fekvő dolog, hogy egy atom elektroniainak bolygórendszerű elhelyezkedéseik folytán különféle mozgási képességek van, hasonlóképpen egy naprendszer bolygóihoz, melyek egyidejűleg különböző mozgásokat végeznek. Dr. Ábráms annak a feltevéséből indul ki, hogy minden betegségnek meg van a maga rezgési sebessége, más szóval az a képessége, hogy az elektronok mozgását jellegzetesen befolyásolja, anélkül azonban, hogy emellett a tulajdonképpeni rezgési képességet megsemmisítené. Amennyiben ez a feltevés helyes volna, úgy egy elektron (vér vagy szövet) elemzés amennyiben ilyen lehetséges volna, okvetlenül a legbiztosabb módszer volna valami betegség megállapítására.

E feltevésre támaszkodva, dr. Ábráms-ot leleményessége egy olyan készülék megszerkesztésére vezette rá, amely ezt a feltételezett rezgési sebességet megmérné és a mindenféle zavarokat ellenőrizhetné. Több eredménytelen kísérletezés után egy ilyen kellő érzékenységgű készülék előállítására, különösen az ember idegrendszere felé irányította a figyelmét, mint amely a legérzékenyebb villamos berendezés, ami csak a földön ismeretes. Azután azt hitte, hogy egy bizonyos számú rheosztát (rheo = görögül áram; statos = beállítva = tehát készülék az áramerősség szabályozására) igénybe vételével összekötve egy egészséges ember idegrendszerével és egy nagyító készülékkel,

megtalálta a módját annak, hogy a beteges rezgéseket a kísérleti tárgyon bizonyos egyes idegvégteken jelentkező reakciók segítségével felismeri. Sok ezer ilyen kísérlet eredményét állította össze és jegyezte fel a lehető leggondosabban, az előidézett reakciók után, amíg azt a biztos tételt felállíthatta, hogy egy vércsepp analízise (elemzése) útján (amely a valóságban billió meg billió ilyen különböző elektronrezgésű atomrendszerből áll) „lehetséges lenne a betegség székhelyét és fejlődését pontosan megismerni. Állításaiban még tovább ment és kijelentette, hogy új készülékei lehetővé teszik neki, hogy a fátyolt még jobban fellebentse, és hogy a megvizsgált vércseppből pontosan meg tudja állapítani, hogy vajjon a felismert betegségnél átöröklésről vagy más okról van szó. Ezek a vérvizsgálatok még a nemet és a népfajt is elárulják. A hitetleneknek, akik kétségbevonják, hogy a vér lehetővé teszi az eféle leleplezéseket, dr. Ábráms nagyjában ezt feleli:

„Egy mineralogusnak, (aki az ásványtanal foglalkozik) nincs szüksége arra, hogy egy egész bányát megvizsgáljon, ha egy ásványterméknek a természetét akarja megismerni. Az illető ásvány egy kis darabja teljesen elegendő erre a célra. Épp úgy elegendő egyetlen vércsepp az egésznek a megítélésére, mert ez a vércsepp a maga billió elektronjával csak összesűrűsítése az összeszervezett számtalan rezgéseinek.“

Ha tehát egy csepp vér ilyen dolgokra tud rámutatni, úgy megértjük fenséges filozófiáját és nem sejtett jelentését ennek a mondanak, amely Mózes 3-ik könyvében van feljegyezve: „A vér az élet.“

Ennél a módszernél tehát a beteg jelenléte a betegség megállapításánál teljesen felesleges. Ezer meg ezer mérföldnyi távolságra lehet a betegsége megállapító orvostól. A betegnek csak annyi a dolga, hogy egy csepp vért kell küldenie a klinikára. A vérnek a beszáradása az orvoshoz való útján nem változtat a dolgon, mert az atomok épp úgy meg vannak a kiszáradt, mint a cseppfolyós állapotban és a betegség, amely az elektronos mozgásokra befolyt, ezeket ebben az állapotában is hasonlóan befolyásolja. Ez lehetővé teszi a diagnózist egy több éves vércseppen, épp úgy, mint egy csak az imént a testből vett vércsepp. A különbség természetesen csak abban áll, hogy egy régebbi vércseppen eszközölt próba azt a testi állapotot tünteti föl, amelyben a szervezet a vér vétele idején volt. A betegnek az orvos által való részletes kikérdezése a tünetekről és panaszokról és az ezen kérdésekre gyakran adott megtévesztő válaszok szintén elesnek, mert a vércsepp megbízhatóbb felvilágosítást nyújt.

Ázóta több, mint ezer régi-iskolájú orvos az E. R. A. rendszert tette magáévá. A kez-

detleges lelkesedés az új eljárás iránt még inkább fokozódik és a betegek ezrei ebben keresnek segítséget és csodás gyógyeredményekről számolnak be. Én magam tudok eszeletről, ahol ezzel a módszerrel feltűnő gyógyulásokat értek el. Minden esetre tagadhatatlan tény, hogy a dr. Ábráms által fel talált készülékek segítségével világosan észrevehető reakciók idézhetőek elő és még az esetben is, hogyha e reakciók jelentősége még nem is volna kifogástalan, a felfedezésnek magának ez mit sem ártana.

Mielőtt az ezzel kapcsolatos tudományos elv magyarázatára térnénk át, megakarjuk ismertetni az olvasóval a szerző első kutatásainak következő részleteit. Ezt a tanulmányt követte egy több hónapra terjedő kísérletezés az Ábráms-féle készülékkel, hogy begyakoroljuk az elektrondiagnózis mechanikáját. A dr. Ábráms-féle klinikára való megérkezésem után kijelentettem, hogy én mindenféle fizikai, hipnotikus-spiritista módszerek iránt bizalmatlansággal viseltetem és csak kézzelfogható tudományos bizonyítékokat fogadok el. Erre azt a választ kaptam, hogy semmitől sem kell tartanom mert a dr. Ábráms-féle eszközöknek épp oly kevés közük van pszichikus kísérletekhez mint a szikratávirónak. Ennek dacára hátra volt még, hogy egy titokzatos szobába vezessenek be; azonban ez a képzelődés múlt, amikor dr. Ábráms rendelőjébe mentem be, amelyben semmi titokzatos nem volt látható és ahol a sokat vitatott dr. Ábráms-féle készülékek egész leplezetlenül voltak állítva.

Ezután órákhosszáig figyeltem és vizsgáltam az orvos manipulációit. Minden egyes esetben erősen igénybe vettem a türelmem. Ismételten és ismételten állítottam meg, hogy magyarázza meg nekem tüzetesebben ezt vagy azt, mert minden áron teljesen tisztába akartam jönni ezzel a felfedezéssel. Mindent, „amit láttam és amit a felfedező mondott nekem, gondosan feljegyeztem, hogy semmit ki ne hagyjak. Bevezetnek egy beteget a hugával; körülbelül 50 éves ember, aki már hosszabb ideje betegeskedik. Az orvos egyáltalán nem kérdezősködött a tünetekről stb., hanem nyomban, szokás szerint az ujjából vért vett és két-három vércseppet bocsátott ki egy fehér itatóspapírra. Erre azután a hamométerrel a vér hemoglobintartalmát mérte meg. (Hemoglobint, a vörösvéranyag, amely a vörös vértestecskék legfontosabb alkotórésze).

Előttünk volt egy asztal négy villamos készülékkel és engedélyt kaptam azok behatárolásának megvizsgálására. Az első az úgynevezett „Dynamizer“ (erőmérő) egy körülbelül 5 hüvelyknyi átmérőjű ércládikából áll, amely két sodronnyal összekötött elektront tartalmaz. A ládika felső felülete közönséges ké-

aluminium lapból álló rendezzator. A dynamizer felső felületéről egy aluminium-drót vezet az Amplifier-hez, a nagyító készülékhez, amelyet a szikratáviró felvevő állomásainál szoktak alkalmazni; innen a sodrony két órával ellátott reflexofonnak nevezett rheostaton megy keresztül. Ezek egyike a

sebesség megméréseire szolgál, a másik pedig a vérpróba hullámerejének a megméréseire a dynamizerben. A rheostatokból az energiát egy dróttal egy elektrodba vezetik, amely a kísérletül szolgáló ember homlokára van odaerősítve.

(Folytatása következik).

A VILÁG MEGNYERÉSE KRISZTUS SZÁMÁRA

(Máté 5: 13-16, 28; Csel. 16: 9-15.)

Elmenvén e széles világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtsnek. (Márk 16: 15.) — *Krisztus küldetésére a világ egyetlen reménysége. — Az alapvető két gondolat arra nézve, hogy a világ meggyőzésének az evangéliumi korszak alatt megtörténnie. — Az egyház feladata. — A tanítványok valamennyi nép fiaiból kerülnek elő. — Az evangéliumot az egész világon hirdetni kell, hogy bizonyoságul szolgáljon a nép előtt. — A munkának az a része be van fejezve.*

DÖRŐL-IDŐRE ismételten hangoztattuk, hogy a világnak Jézus által való megáldására semmi remény sincs abban a formában, ahogy a keresztyének általában gondolják, az az a világ megtérítése a jelenlegi missziók törekvése szerint. Most ismételten fölvetjük ezt a kérdést. Nem azért, hogy gáncsoljunk az összes misszionáriusokat, hanem a világnak arról való meggyőzése céljából, hogy a misszióknak mai fölfogása határozott és komoly kárt okoz az Isten igaz népének, hogy hamis reményeket éleszt bennük és így törekvéseiket helytelen irányba fordítja. A pogányok közötti missziókat kettős meggyőződés alapján kezdték meg, amelyek közül az egyik helyes volt, a másik nem. Első volt az a helyes bibliai fölfogás, hogy az egyetlen név, amely által üdvözülhet valaki, a Jézus neve — az ő áldozati halálába vetett hit és az iránta való odaadás és engedelmesség. A második volt az a hamis, bibliaellenes fölfogás, hogy azoknak számára semmi remény sincs, akik az egyetlen üdvözítő név ismerete nélkül halnak meg. Ez a két fölfogás volt az, amely sok száz nemeslelkű ember önfeláldozását vonta maga után, különösen a 19-ik század első felében. Ez volt az alap, amely milliókra menő pénzüsszegeket gyűjtött össze és gyűjt ma is a keresztyének között. S nem kell esodálkozunk rajta, ha a pénz csábított sokakat a missziói munkára, a könnyű és tisztelettől körülvett élet reményében.

A VISSZAHATÁSNAK EL KELL KÖVETKEZNI

Nem gáncsoljuk a sok nemes élet föláldozását s az erre föláldozott pénzt sem, mert szilárdul meg magunk győződve arról, hogy az őszinte lélekkel föláldozott élet és pénz kedves az Úr előtt, még akkor is, ha az isteni jellem és az emberek üdvözítési törekvének félreértése alapján áldoztatnak is föl. Azt azonban valljuk, hogy az igazságnak és tévedésnek ilyen összekeverése nagyon ártalmas az Úr népére nézve, amennyiben szívöket és törekvéseiket eltéríti az igazságtól, a Biblia tanulmányozásától és a szent írásek ismeretében és kegyelmeiben való növekedéstől. Továbbá azt a hitet érleli meg a keresztyénben, hogy a keresztyén élet legfőbb célja az, hogy minél több felebarátját mentse meg a haragvó Isten kezéből, aki az örök kínra, a Sátán kezeibe akarja taszítani őket. Vagy ha nem ez, úgy annak a pénznek az

előteremtése, amiből kikerülnek, azoknak az embereknek a költségei, akik ezt a mentő munkát végzik.

Eredménye azután az, hogy a keresztyéneknek nincsen „ideiök“ az Isten ígéjének tanulmányozására: nincs ideiök az isteni terv kutatására s a saját lelkük művelésére. Gyakran így szólnak önmagukhoz és másokhoz is: Tanulmányozni a Bibliát? Ugyan minek? Máris eleget tudunk akkor, amikor tudjuk azt, hogy az emberi teremtmények milliói jutnak a pokolba. Eljön az idő, amikor mi, akik kevesebbet törődünk a saját lelki fejlődésünkkel és a Biblia tanulmányozásával, de annál inkább buzgokodtunk mások lelkének a tüzből való megmentésében, éke-sebb koronát kapunk, mint ezek a szórészalhasogató Biblia-kutatók, ha ez utóbbiak ugyan teljesen ki nem rekesztettek a menyországból.

Az értelem fejlődésével azonban el kell jönni ezen helytelen állapot visszahatásának is. S eljött már most is. Az emberek általában nem hisznek a rettenetes kegyetlenségű Istenben, aki csak azt keresi, hogy hogyan kinoxhassa és gyötörhesse minél jobban a teremtményeit. Az emberi ész ismét elfoglalja a maga helyét s most már egy ember sem tartja magát bűnös felebarátja egyetlen megmentőjének a rosszatakáro Istennel szemben. A huszadik század világoosságában minden ilyen fölfogás elvesztette a jogosultságát.

Az embereknek azért mindig meg lesznek a maguk véleményei, mert mint mindig, úgy ma is ezek a vélemények képezik a cselekvés alapját. Minden gondolkozó ember előtt világos, hogy egyik vagy a másik hamis, elvetni való a missziók két alapelve közül. Az a kérdés, hogy melyiket kell elvetni a kettő közül?

Azt feleljük, hogy az igazat fogják elvetni és a hamisat fogják megtartani. Az emberek ezután is azt fogják hinni, hogy minden remény megszűnik a halállal és el fogják vetni azt az Istentől sugalmazott kijelentést is, hogy a Krisztusban és az ő nevében való hit az egyedüli reménység. Ez a hitük már is kialakult s mindig jobban arról győződnek meg, hogy bár a Krisztus neve jó jelszó, különösen amikor a missziókra gyűjtene, de nem az egyetlen név az üdvözülésre. Megállapodtak abban is — csak nem akarják nyilvánvalóan kimondani, — hogy csakis a művelődésben és a nevelésben van az üdvösség. És itt-hon épp úgy, mint a külföldön, az üdvözülés szó mindinkább a társadalmi haladást, városi és nemzeti

reformokat kezd jelenteni — és nem a személyes összeköttetést azzal, aki a világ világossága s akiben egyedül találjuk meg az örök életet. Így vezette a missziók hamis eszméje és a világ általuk való megtérítésének gondolata az Isten népét mindig távolabb az Igétől, amit tudás nélkül való buzgóságukban elvetnek.

A MISSZIÓK A MILLENIUM ALATT FOGNAK SIKERT ARATNI

Akik nem a saját tudásvágyuk kedvéért tanulmányozzák a Bibliát naponta, hanem azért, hogy ezáltal az Isten oktassa őket, akik helyesen gondolkoznak az Isten igéjéről, azoknak a hitét csak erősíti, azoknak a misszióknak kudarca, amelyek még a most uralkodó tökéletlen keresztýenségre sem tudják megtéríteni a világot. Ez a kudarc minden kétségen felül igazolja a Bibliának azt a tanítását, hogy az Isten még most nem kísérli meg az emberiség megtérítését és üdvözítését, hanem ezt a nagy munkát arra az időre hagyja, amikor a Messiás, mint uralkodó, a millenium alatt nagy hatalommal és dicsőséggel fog uralkodni. Teljesen megerősíti a Bibliának azt a kijelentését, hogy az Isten jelenleg az egyház kiválasztásának munkáját végzi, amely amikor meg lesz tisztelve és dicsőítve Urával és Fejével együtt, mint Ábrahám magva, fokozatosan meg fogja áldani a föld összes családait. (Gal. 3:8, 16, 29) Akkor telik be a Miatyánknak ezen kérése: „Jöjjön el a teországod, legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy itt a földön is.“

A Bibliának sok tanulmányozója helytelen gondolatot von le abból a megbízatásból, amit Jézus adott tanítványainak mennybemenetele előtt. A megbízatás három részre oszlik: 1) Tanítvánnyá tenni az összes nemzeteket; 2) megkeresztelni és 3) tanítani őket. (Máté 28:19-20) A görög szó, amit a fordítás „tanításnak“ mond a 19-ik versben, egészen különböző attól, amely a 20-ik versben előfordul. Az első a tanítványokká tevést, ezeknek a megszerzését jelenti, a másik pedig azoknak oktatását. És ezért valóban az a helyes, ahogyan a magyar fordítás értelme is mondja: „Menjetek és tegyétek tanítványokká (gyűjtsétek tanítványokat) minden népeket, kereszteljétek meg és tanítsátok ezeket.“

Ez a fölfogás összhangban van a Mesternek máskor mondott kijelentéseivel, amikor azt hirdette, hogy a világ nem lesz megtérítve az ő második eljövetele alkalmával, sőt éppen ellenkezőleg. Összhangban áll továbbá ezen kijelentésével is: „És az Isten országának ez az evangéliuma hirdettetik majd az egész világon, bizonyosságul minden népnek és akkor jó el a vég.“ — Máté 24:14.

A TÉVEDÉS EGYIK LEGFŐBB FORRÁSA

Akinek helytelen véleménye van az egyház küldetéséről, az hajlandó arra is, hogy amikor alkalmazni akarja magát hozzá, helytelen utakon fog járni. Azok, akik azt hiszik, hogy az Úr az evangéliumi korszak alatt tervezi a világ megtérítését, gondolatban és viselkedésben egyaránt különböző menedékeket keresnek arra, hogy a félreértett megbízatást megvalósíthassák. Ez egyeseket oda juttat, hogy nem veszik

figyelembe azt a bibliai meghatározást, amely megmondja, hogy kik lehetnek a Krisztus országának tagjai — ezáltal lejjebb szállítják a hit és a viselkedés színvonalát, csak azért, hogy az emberi-nemzetenél nagyobb hányadát sorozhassák oda s ha lehetséges, meggyőzzék önmagukat és másokat is arról, hogy a világ állandóan javul és megtérése folyamatosan van.

Mások nemcsak arra a következtetésre jutnak, hogy a Krisztus keresztýének és a megváltásba tett hitének hirdetése szükségtelen, hanem még ezen is tulmennek s azt mondják, hogy a Krisztusnak történelmi ismerete is szükségtelen; hogy a pogány vallás is egy része az evangélium hirdetésének s hogy a pogányoknak engedelmeskedése a maguk vallási szokásaikkal szemben olyannak tekintendő, mint az evangéliummal szemben való engedelmeskedés. Az egyház feladatáról alkotott ezen többé-kevésbé téves felfogás sok embert vezet tévútra, akik nem látják más módot a Krisztus által 19 századdal ezelőtt adott megbízatáshoz való ragaszkodásra, amelyről egyenként tisztán látják, hogy eddig száználmasan kudarca volt és soha sem lehet megvalósítani.

Másrésről azonban azt tartjuk, hogyha helyesen olvassuk, hogy a megbízatás be van töltve. A Krisztusnak és a messiási országnak üzenetét egyenesen vagy közvetve, több vagy kevesebb erővel az ég alatt minden nemzetségnek hirdették s ennek eredményeképpen egyes emberek minden nemzetből tanítványokká lettek és így bizonyosságul is szolgált a föld összes népének a megváltásra és a Megváltó által való üdvözítésre vonatkozólag. Ezekből a Jézus által nete által összegyűjtött minden nemzetekből tanítványokból gyűl össze az a „kicsiny sereg“, amelynek tetszik az Atyának adni országot, mint Jézus örökös társainak a dicsőségben s mint Ábrahám magvainak akik által a millenium alatt a föld összes családja megáldatnak. Csakis ebből a szempontból lehet az Úr megbízatását értelmezni és teljesülését fölismeri.

AZ EGÉSZ EGYHÁZ MEGBIZATÁSA

Hogy az Úr ezt a megbízatást nemcsak az apostoloknak adta, hanem mindazoknak, akik igéje által hisznek benne, kitűnik azokból a szavakból, amelyekkel e megbízatást befejezte: „Imé, én ti veletek vagyok minden napon a világ (korszak) végeztéig (Máté 28:20) Az apostolok nem éltek egészen a korszak végéig s ezért az Úr szavai azt jelentik, hogy vele lesz minden követőjével, akik a megbízatás eleget akarnak tenni és az ő üzenetét el akarják juttatni azokhoz, akiknek az összes nemzetek gyermekei között füleik vannak a hallásra. Természetesen nem azt akarta mondani, hogy személyesen lesz velük, mert azt már megmondotta nekik, hogy el fognak távozni, de a korszak végén visszatér (János 14:2) az ő szavait nem szabad ellentétesen értelmezni. Ebben az esetben kétségkívül azt akarta mondani, hogy ő mag fog felügyelni a munkára, ő lesz az egyház igazi feje amelynek minden ügyét intézi, velük lesz abban az értelemben, hogy támogatja, irányítja, tanácsával segíti azokat, akik az ő útján akarnak járni, oly mértékben, amennyire hívek voltak a rájuk bízottak: Ennek a biztosításnak az Úr jelenlétéről az

a célja, hogy az apostolok bátran végezzék a rájuk bízott munkát. Ameddig Jézus a testben velük volt, csakis az ő útásításait követték, de eltávozásával szétszóródtak volna, mint a pásztor nélkül maradt nyáj. Most már távozófélben volt tőlük, de megkarta őket győzni arról, hogy ereje mindig velük lesz, hogy dolgaik fölött örködni fog épp úgy, mintha testileg is közöttük lenne, dacára, hogy csak a hit szemével láthatják őt. Hitük szerint ez erővé és hatalommá kell, hogy váljék bennök.

Az evangéliumi korszakon keresztül az Isten népeinek szintén nem látás, hanem a hit szerint kell járnia és így ez a tanítás kétségkívül sokkal több hasz-

nukra vált a lelki épülésben, mintha Jézus testileg is közöttük maradt volna. S ha az a gondolat, hogy az Úr maga vigyáz művére, abban az időben az erőnek és bátorságnak forrása volt azok számára, akik az ő nevét hirdették, sokkal inkább meg lehetünk győződve az ő valóságos jelenlétéről mi most, az evangéliumi aratás végső idejében. Dacára annak, hogy Krisztust csak a hit szemével látjuk, mégis mi, akik hiszünk, kibeszélhetetlen örömben, erőben és bátorságban részesülünk. Mert ismét jelen van egyházában az aratási munka idején, éppen úgy, mint ahogy együtt volt apostolaival a korszak kezdetén a mag elvetésének munkájánál.

EGY SZÓ A HÉBER NYELV JAVÁRA

MIVEL a Szentírás oly határozottan beszél arról az időről, amikor a Béke Fejedelmének az uralkodása alatt minden Ádám által elvesztett javak ismét helyreállíthatnak, úgy előtérbe lép az a kérdés, hogy melyik lesz azután a világnyelv, hogy ha majd az egész emberi-nem a tökéletes lények egyetlen családja lesz. Vajjon a sok száz nyelv és tájszólás azután is fenn fog-e maradni, vagy pedig a helyreállítási folyamat egyidejűleg egy megfelelő és tökéletes nyelvet is foglal magában, és melyik nyelv lehetne az? Kétségtelen, hogy sokan kívánják, hogy az ő nyelvüket érje ez a megtiszteltetés. Vajjon a német, angol, olasz, francia, kínai, görög, latin vagy a héber nyelv lesz-e az? Tudott dolog, hogy az **esperanto** és az **itto**, erősen fáradoznak azon, hogy ezeket világnyelvekké tegyék és az „Aranykorszak” egy nem rég megjelent cikkében az a gondolat nyert kifejezést, hogy az esperanto lehetne a következő korszak nyelve. Minden országban esperantóiskolák és nyelvtanfolyamok alakulnak azon csábító kijelentés mellett, hogy a tanulók csekély nyelvtani ismeretek mellett is három hónapi tanulás után folyékonyan megtanul beszélni. Nagyon érdekes volna tehát ezt a kérdést egy más, inkább bibliai szempontból megvilágítani és megvizsgálni, mely nyelvet beszéltek a Paradicsomban és mely nyelvet szemelhetette ki Jehova a nagy Isten a jövő számára.

A Cselekedetek 3:21 versében a helyreállítás idejéről van szó, amelyről Isten minden szent prófétái szája által szólott. Itt sehol sem találunk célzást valami egészen új világnyelvre. Itt csak egyszerűen helyreállításról van szó, már pedig helyreállítható csak az, ami már egyszer létezett. 1 Mózesből világosan kitűnik, hogy Ádám már erősen fejlett nyelvet használt, mert „nevet ada az ember minden baromnak, az ég madarainak és minden mezei vadnak.” (1 Mózes 2:20) Ez a beszéd szerint tehát semmi kétség nem lehet fenn arra nézve, hogy az **Ádám által**

beszélt nyelv lesz az, amely helyre fog állíttatni és világnyelv rangjára emeltetni, mert ezt adta a Teremtő az ő tökéletes teremtesének. Ez a nyelv a maga tisztaságában és tökéletességében, mint minden egyéb a bűnbeesés folytán veszendőbe ment és a helyreállítás bibliai tanítása szerint a veszendőbe ment tökéletes nyelv is azon „dolgok” közé tartozik, amelyek Isten szándéka szerint Krisztusban ismét helyre kell, hogy álljanak.

AZ ÉDENBEN VESZENDŐBE MENT NYELV

Az alábbiakban meg akarom kísérelni annak a bebizonyítását, hogy a héber nyelv volt az, amelyet az első még tökéletes emberpár használt, továbbá, hogy már mutatkoznak helyreállításának világos jelei és ma már szemmel látható isteni áldás örködik felette, amely reányomja vitathatatlan jövőbeli értékét.

A vizözön után a bábéli torony építéséig, a Biblia tanúsága szerint az emberek **egy nyelvet** beszéltek, még pedig még mindig az **Ádámét**, ha már nem is eredeti tisztaságában. Az említett nyelvzavar után a bábéli toronynál a nyelv több korcsfajta ága szét. Hála a nyelvtudomány nagy haladásának, ma világosan felismerhetők egyes ágak, amelyek az ősnyelvből fejlődtek ki. Müller tanár mondja, hogy nagy ámulat volt tapasztalható a nyelvészeknél, mikor például az ősi indiai szanszkrit nyelvnek, a római és görög nyelvvel való hasonlóságát fedezték fel; és ez a hasonlóság nemcsak bizonyos szótöveknél látható, hanem a nyelvtani alakoknál is. További nyelvtani kutatások azután még azt is bebizonyították, hogy a kelta, teuton és a régi perzsa nyelvek a titokzatos szanszkritnak az utódai. A mai világnyelveinket: németet, angolt és franciát is egészen odáig lehet nyom követni. Mindezek az ázsiai vagy jafeti nyelvcsaládhoz tartoznak. A sémi vagy második nyelvcsalád magába foglalja a **hébert**, asszirt, babiloniait, arabot és az abesz-

színiai nyelvet. Így kezdenek e sötét titkok felett lebegő ködök lassan oszladozni.

Ádám 930 éves korában halt meg. Lámech, Nőé apja 56 éves volt, mikor Ádám meghalt. Így feltehető, hogy Lámech ősapjától halott a Paradicsomról, a bűnbeesésről, az elátkozásról szóló csodás történetet, aki azt az eredeti nyelven beszélhette el, mert más nyelv akkor még nem volt és Lámech gyermekei szintén atyjuk nyelvét beszélték.

Lámech 777 éves korában halt meg 1651-ben Ádám teremtése után.

Unokája Sém, Ádám után 1558-ban született. Nagyatyjának, Lámechnek a halálakor tehát már 93 éves volt. Ő szintén majdnem 100 éven át az ősi nyelven hallotta a Paradicsomról szóló történetet nagyatyja szájából, aki a maga részéről oly gyakran és oly sokáig magától Ádámtól hallotta.

Sém 600 évig élt és Ádám után 2158-ban halt meg. Következőleg ő sem ismerhetett más nyelvet, mint az Ádámét és tudvalevőleg ő volt Ábrahám és ezzel Izrael népének ősatya. — 1 Mózes 11:11-32.

Izsák Ádám után 2048-ban született, Jákob 2108-ban. Mivel Sém, kinek nagyatyja (Lámech) még sok éven át szóbelileg érintkezett Ádámmal, csak 2158-ban halt meg, Jákob tehát még 50 évig neki kortársa volt.

Ez erős bizonyíték arra nézve, hogy ezek a tiszteletreméltó pátriárkák: Ábrahám, Izsák és Jákob az eredeti paradicsomi nyelvet használták, amely a valóságban a héber nyelv.

2 Mózes 6. fejezetében olvassuk, hogy Ámrám Lévi leányát, Jochebedet vette feleségül, ezek voltak Mózes szülei. Így látjuk, hogyan szállt nemzedékről-nemzedékre a Paradicsomról szóló csodás történet Ádám ősi nyelvén Ádámról Lámechre, róla Sémre, azután Ábrahám és Izsákról Jákobra és általa Jochebedre, Mózes anyjára, aki a teremtés egész történetét az ősi nyelven beszélhette el neki. Hogy a héber nyelv az egész néppel engedetlensége miatt kiesett Isten kegyéből, vaspennával van a nép történetébe heírva. E néhány adat a Bibliában hívó

embernek elegendő bizonyítékot nyújthat arra nézve, hogy a héber nyelv tényleg Ádám ősi nyelve. Lássuk már most, hogy mi van a fent említett helyreállításával. Látjuk, hogy Palesztina helyreállításával az ősi hébernek csodás ujjaéledése is megkezdődött; már új héber-egyetem is virágzik, a héber a szó szoros értelmében a holt nyelvekből támadt fel és Isten kegyelme szemmel láthatólag régi szövetséges népéhez visszatérőben van és ezzel egyidejűleg Ádám ősn nyelvéhez is. Ez nézetem szerint azt bizonyítja, hogy a héber lesz a jövő világi nyelve. Bármennyire is lázadoozzanak ez ellen a zsidógyűlölők, mégis rövidesen meg kell, hogy barátkozzanak ezzel a gondolatmal. Férfiak, mint Ábrahám, Izsák és Jákob, hogyha az aranykorszak bekövetkeztével újból feltámadnak a sirjükből és az egész földkerekség fejedelmivé lesznek, ismét Ádám ősi nyelvét fogják beszélni és bevezetni. — Zsoltár 45:17; Zsidók 11:8-9, 39-40.

A mi Jézus Urunk mondotta: „Minden palánta, melyet nem az én mennyei Atyám plántált, kitépetik.” (Máté 15:13) A héber nyelvet az ő hűségeseinek, a régi szövetséges belső pátriárkáknak szívébe, lelkébe plántálta. És hogyha ő plántálta azt bele, **nem fog kitépetni.**

Örömmel irnék még többet a héber nyelvről, annak szépségeiről, zengzetességéről, kifejező erejéről, hogy csodálatos egy nyelv az, de — sajnos — a tér nem engedi.

Miért nem foglalkozik többet a nyelvtudomány az ősi, tiszteletreméltó héberrel (alatt egyáltalán nem értünk olyan csúnya nyelvkeveréket, mint a jiddis vagy a jiddis-dialektusok), hogy megismerhessük a magán Isten nyelvének a csodáit és szépségeit, amellyel ő maga ajándékozta meg teremtetseit a Paradicsomban és amely ezért helyfoglalást fog állíttatni és a jövő nyelve lesz?

Minden nyelvtudatót fölkérem, tennék ezt, akkor majd magában a nyelvben találják meg annak a bizonyítékát, amit itt rövid vonásokban a nagy közönség részére közöltam.

E. K. J.

AZ „UJ JERUZSÁLEM“ FELÉ

*Megláttam trónodat messziről Uram,
És szívem küldtem elébe boldogan;
Most érted adni éltem kész vagyok,
Atyám, kinek fénye rám ragyog.*

*Oly fenségesen szép e lelki látomás,
Végtelen jó vagy s fénnel oly csodás.
Bár ott ülhetnék fénylő trónodon
Veled együtt, örök mindenkoron.*

*Kielégít már, hogy láttam városod,
Megyek felé, bár utam gyötrelme sok,
De sok aranylő szép utcásozat,
Nem felejttem el életemen át.*

„AZ IDŐK JELE“

Mennyi egy billió

Hogy milyen gyenge fogalma van az embernek arról, hogy mennyi egy billió, csak akkor tűnik ki, ha valaki fáradtságot vesz magának, hogy egy billiót egy olyan fogalommal változtasson át, amelyet el lehet képzelni.

A „Berliner Morgenpost“ nem sajnálta a fáradtságot a következő aritmetikai játék elvégzésére.

Egy billió vizcsepp például akkora, mint a Lientzen-tó 2 méter átlagos mélység mellett.

Ha a gyakorlati élet legkisebb hosszmerékét a milimétert egy billiószor egymás mellé rakják, úgy egy óránként 80 km.-el haladó gyorsvonat megállás nélkül 1 és fél évig robogna ezen a pályán, míg a végére érne.

Ha egy ember egy perc alatt 300-ig olvasgatna és ezt megszakítás nélkül tenné, úgy 300 évre volna szüksége ennek a munkának az elvégzésére. Ha tehát Ádám elkezdte volna a billió megolvasását, akkor éppen mostan készült volna el vele.

Ha az ember felhalmoz egy billió márka bankjegyet, akkor a berlini Friedrichstrasse összes házait négyszer kellene egészben megtölteni, hogy ez a billió elhelyezhető legyen. És egy ilyen óriási vagyonnal spiriban, ma még meg sem lehet ebédelni.

Lesz a Mammonnak

Oroszországban két évvel ezelőtt több millió ember éhen halt, mert a bolsevista-kormányának nem volt élelme. Németországban pedig Westarp szerint van élelem, a csürök pedig vannak, azonban a német valuta a nyomor, a pénz utáni hajszát az örületig folytatja úgy, hogy végül mindenkinek meg kell bolondulnia, akár akar, akár nem. Van Hermann Bahrnak, aki ezt mondja: „Amíg a pénz átkát szét nem téptük, nem lehetünk emberekké és minden vagyonunk hiu ábránd.“

Ma egy középosztályban

Egy németországi ujságban írja valaki: „Ismertem régebben. Egy rendezett világ között élő komoly leány volt. Volt lakása is egy idősebb leánnyal, bár teljesen, de megélt. Emberi számítás szerint a jövője biztosítva volt. Mostanában ismerem. A lakást már régen feladta. Ma egy padlásszoba, három ágygal, egy kis konyha. Egy barátnője lakik a harmadik ágyban fekszik az öreg, sárga, ráncos arccal, teljesen leszo-

ványodva. És a vén kisasszony hűségesen ápolja, noha a korától és a nyomortól maga is alig áll a lábán. A betegnek meg vannak párnái és ágyruhái. A vén kisasszony ágya fehér takaróval van letakarva. Főlemelem a takarót, sem párna, sem ágyruha, egy ócska, rongyos köpeny, ez volt minden. Az ágyneműt már régen eladták. A konyhába is kimentem, noha a vén kisasszony ellene volt. Borzasztó hideg volt, de nem volt tűz és hova lett a butor? Egy láda, egy asztal, két szék és egyetlen kis láda s a pár darab edény, ez volt minden. Mindent eladtak, hogy kenyeret vagy egy néhány burgonyát vegyenek.

A felekezetek kötelékéből való nagyarányú kilépések Bécsben

A bécsi városi tanács legutolsó kimutatása szerint a felekezetekből való kilépések 1923-ban 23205-re rugnak. Ezt a számot az előző évek még csak megközelítőleg sem érték el. A kilépett férfiak száma 13299, a nőké 9906. A legtöbben a katolikus egyházból léptek ki, ahol 20793 kilépővel szemben a belépettek száma csak 542, úgy, hogy az összes veszteség 20251 katolikust eredményez. Abszolút veszteség mutatkozik a zsidóknál is, ahol 9574 kilépésnek 183 a belépettek száma. Ezzel szemben a két protestáns egyház szaporulatot mutat fel. Ugy az áll az ó-katolikusokra nézve, ahol 273 kilépővel szemben a belépettek száma 1503. Az egyházból kilépetteknek legnagyobb száma felekezeten kívüli lett. Ezek száma az év első két negyedében 18835; 11348 férfi és 7487 nő. Érdekes, hogy nagyon öreg emberek is vannak ezek között; 92-en, akik már a 70-en is túl vannak.

Ez is az idők jele

A New-York Heraldnak jelentik Pekingből: „A volt császárt, Hsuang Timg-ot, aki e mellett a Mandzsuria császár hangzatos címét is viseli, ékszerésze 250 taelre perelte be, mivel többszöri felszólítás dacára sem fizetett. A mennyei birodalom detronizált uralkodója őszinte sajnálatára bevallotta, hogy nincsen módjában a peresített összeget megfizetni. Másrészt rámutatott arra, hogy a mostani kínai kormány tartozik neki annyival, ami a követelt összeget négyszeresen meghaladja. A bíróság erre felhívta a pénzügyminisztert, hogy vállaljon kezességet a beperelt összeg erejéig. A pénzügyminiszter erre azt felelte, hogy az állam csődben van és azért a kezessége mit sem ér.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK

KÉRDÉS:

A csillagászati tudomány szerint a nap, mint a többi csillagzatok a 273 fok hideg világtérben kering és mindig meleget ad le. A mi földünk is egykor olyan állapotban volt, mint ma a nap. Az évmilliók folyamán a nap a földhöz hasonlóan ki fog hűlni és meg fog szilárdulni, mint a föld. Ha aztán a földnek nem lesz több meleget és fénytadó napja, úgy az életnek minden nyoma eltűnik. Mi az ön nézete erre vonatkozólag?

Azonban Isten igéje azt mondja, hogy a föld örökre be lesz népesítve és Isten igéje csalahatatlant. Kérem tehát szíveskedjék nekem az Aranykorszak egy számában erre nézve felvilágosítást adni.

FELELET:

Kérdése nagyon is indokolt, mert kétségtelen, hogy a mi napunk fejlődésének lefelé való pályája van. Már tullepte legnagyobb hőfejlését, amit már sárgás színe is elárul. Az a feltevés, hogy a nap folytonos hővesztését önmagából tudja újra pótolni, noha mindeztideig nem tudták teljesen kielégítő módon a nap e hőforrásait megmagyarázni.

Ennek ellenére egyszer mégis csak eljön az idő, — hogy ötven vagy csak száz millió év múlva az teljesen mellékes — hogy a mi e fény és hő nyújtó égi testtől függő földünk saját lábára fog állani, mert a csillag, a mi napunk lehül és ilyen módon folytonosan lakható bolygóvá alakul át szerencsés lények távoli nemzedékei számára.

Vajjon a föld az azt körülvevő villamos gyűrű betüremelése folytán, amely aztán fénybe és melegbe fogja burkolni, a központi csillagzatától függetlenné fog-e válni, vagy pedig ma még fel nem fedezett elemek belső, ismert erői, minden időkre elegendő meleget és fényt nyújtanak majd, vagy pedig más módon történik a napnak a pótlása, azt ma még csak sejteni sem lehet. Egy dolog azonban bizonyos, hogy a mindentudó Teremtőnek ezer és egy módja van ennek a szép földnek és lakóinak a fenntartására.

A hatalmas isteni „legyen“ még mindig törvényt-

adóan és törvénytörően működik; törvénytadóan amennyiben teremtő erővel párhuzamosan a szükséges törvények hatálya lépnek és nyomban érvényesülnek. Ezért bizonyosra vehető, hogy abban az időpontban, amikor a föld a naptól véglegesen függetlenítettik majd, teljesen megváltozott természeti törvények várhatók. Az Uranusz és a Neptunusz például oly messze esnek a naptól, hogy a nap melegének és fényének egészen jelentéktelen részét kapják. Ezek a bolygók tehát, ami ezt a két tényezőt illeti, már bizonyos fokban függetlenek a naptól.

Ha a föld nagy teremtő korszakaira visszafelé tekintünk, úgy folytonosan látjuk a természeti törvények jövőjét és menését. Minden teremtési napnak más feladata volt és különösen az anyagot és a hajtóerőt két uraló törvényeknek volt alávetve, amint azt a geologia (földtan) és a pantaologia (öslénytan) eléggé bizonyítja. A kőszénkorszakban más törvények voltak, mint a szilur vagy a krétakorszakban. Az egyikben szervezetek fejlődtek ki, amelyek a következő korszakban kipusztultak: növény- és állatfajok haltak ki és újabbak léptek fel.

A föld nem volt mindig a nap uralma alatt. Főbb korszakokban még sokkal több szájat melegített, amely a belsejéből jött ki és erős vízpárolgást okozott, amely ismét sűrű felhők és ködtömegek alakításában vette körül a mi bolygónkat. Csak a víz idején, amikor ennek a vízgyűrűnek a lezúrási következtet be, lett a nap a föld világítójává és melegítőjévé.

Az ezzel bekövetkezett változott viszonyok természetességé tettek néhány addig uralkodó természeti törvényt és mások váltak szükségessé, amelyek addig maradtak érvényben, amíg a mi földünk a napra nem lett utalva.

Hogy aztán az új, az új viszonyokra alkalmazható törvények milyenek lesznek, azt mi nem tudhatjuk. Még a „legyen“ nagy teremtő szóban szunyadozott. Azonban egy pompás Paradicsommá vált földet kellett teremteni, amely Isten ígérete szerint örökké mindörökké fenn fog maradni.

... (NEVEZETESEBB NAPI ESEMÉNYEK RÖVID KRÓNIKÁJA) ...

Ferdinánd bulgár ex-cár puccsot készít elő. Az angol lapok jelentése szerint Ferdinánd bulgár ex-cár szombaton éjjel hirtelen elutazott Münchenből Szófiába. Jugoszláviát befejezett tények elé állítja, mielőtt még ellenrendszabályokat tehetne.

Fagyhullámok. Londonból táviratozzák: Rendkívüli zord időjárás uralkodik egész Európában és Amerikában. A Keleti tengeren csak vashajók közlekednek jégtörőkkel felszerelve. Franciaországban kiöntött a Szajna, a Savra és a Doubs. Az árvíz mindenütt nagy károkat okozott, különösen a Szajna mentén. Páris külvárosát előntötte a Szajna. Olaszország északi részében nagy hó- és eső-viharok, továbbá földrengéseket jelentenek. Velencében a lagu-

nák (tavak) részben befagytak. Tirolban hatalmas hógörgetek pusztítottak. Ausztriában oly fagyos amire évtizedek óta nem volt példa. Az Egyesült Államok különböző vidékeiről eddig 12 fagyokoztatási láleletet jelentettek. Miresotában a hőmérőképlet Chicágóban 16° és St.-Lousban 15° a fagypontra. A fagyhullámok már New-Yorkot is elérték.

Kolostorba vonult egy főherceg és egy tábornok. Münchenből jelentik: Tegnap a müncheni Szent Anna-templomban Löwenstein-Wertheim-Freudenberg herceg volt ulánus főhadnagyot és Reichlin tábornokot, Ingolstadt egykori várparancsnokát, a Szent Ferenc-rendbe szerzetesekül felvették felavatták.

Értesítjük olvasóinkat, hogy a levelekre a 10 banis segélybélyeg helyett 10 banis segélybélyeg ragasztandó.